

Gesloten gebieden

Enkele maanden geleden stond in De Levende Natuur een artikel onder de kop 'Blikjesindex'. Auteur Rob Bijlsma had op een vast traject 13 jaar het afval geteld en constateerde een enorme toename. Niet eerder heeft een artikel tientallen reacties opgeleverd. Enkele daarvan waren van organisaties die ook al heel lang afval verzamelen en ineens zagen dat door het secuur bijhouden interessante informatie ontstaat. We krijgen in de toekomst meer van dergelijke grafieken te zien! Het merendeel van de reacties sprak echter schande van de sterk toenemende hoeveelheid afval en stelde daarbij veelal de beheerder verantwoordelijk. Menigmaal werd een link gelegd met het andere artikel van Bijlsma in hetzelfde nummer waarin hij laat zien dat de sterk toenemende aantallen recreanten in natuurgebieden ten koste gaan van de bijzondere broedvogels.

Deze twee artikelen samen schetsen op indringende wijze de keerzijde van de op zich positief te waarden toegenomen belangstelling voor de natuur. Waarbij overigens die natuur wel een andere betekenis heeft gekregen voor veel recreanten: van belangstelling van de bezoeker voor landschap, flora of fauna tot een decor voor activiteiten als fietsen, trimmen, hond uitlaten enz. Voor een flinke wandeling of fietstocht zijn we in Nederland steeds meer op de natuurgebieden aangewezen. De groene ruimte buiten de natuurgebieden wordt immers steeds meer aangetaast. In de eerste plaats door het steeds meer volbouwen van Nederland. Verder wordt het open landschap nog steeds uitgehouden door het opruimen van hagen, solitaire bomen e.d. Ook is er de laatste decennia 7500 kilometer onverhard pad verdwenen en is in vergelijking met bijv. Engeland ons Nederlandse landschap cq. het agrarisch gebied zeer ontoegankelijk.

Recreatie in de natuur wordt nog verder gestimuleerd door de instelling van Nationale Parken. Deze dienen geworteld te zijn in de betrokken gemeenschappen. Lokale partijen (lees: de recreatie-ondernemers) zullen natuurlijk graag de bijzondere natuur aanprijzen. Het belang van deze economische motieven komt elders in dit nummer (interview Nijland) indringend naar voren. De aanzuigende werking die hiervan uitgaat en dus het grotere aantal recreanten laat uiteraard zijn sporen na. Opmerkelijk is dan vervolgens dat slechts een deel van deze Nationale Parken geld steekt in het houden van toezicht. In het Rijksmuseum heb je in elke zaal een suppoost, in de natuur wordt dat niet nodig geacht. Natuurmonumenten geeft in dit nummer van De Levende Natuur aan hoe deze organisatie in de discussie staat: wel streven naar een betere kwaliteit van het toezicht, maar geen keuze voor meer toezicht.

Is de conclusie dan dat de Nachtzwaluwen en Boomleeuweriken van ons land maar moeten wijken? Bijlsma liet zien dat een gesloten gebied van groot belang is voor broedvogels, zelfs als steeds meer recreanten in zo'n gesloten gebied infiltreren. In kleinere natuurterreinen zijn vaak nauwelijks mogelijkheden om substantiële gesloten gebieden te realiseren. Anderzijds zijn in de grotere gebieden, denk bijvoorbeeld aan die twintig Nationale Parken, wel kansen om door slimme zonering delen veel rustiger te krijgen dan nu het geval is, al is het maar uitsluitend in het broedseizoen (zoals op de Sallandse Heuvelrug voor het Korhoen). Soms helpt het verleggen van een enkele NS-route of anderszins gemarkeerd pad al om gesloten delen te realiseren. Het merendeel van de recreanten zal het niet eens merken.

Het zou wenselijk zijn als de beheerders van o.a. de Nationale Parken zich eens kritisch over de kaarten van hun gebied buigen om zich op die rustgebieden te bezinnen. Het zou zo mooi zijn als juist daar het goede voorbeeld gegeven kon worden. En als dan ook nog eens het behouden van de rust in die afgesloten delen tot één van de speerpunten van het toezicht wordt verklaard, kan er voor kwetsbare natuur veel bereikt worden.

De redactie

nationale parken werken hard aan een slimme zonering...